

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscrise nu să înapo-
lază.

Un nou atac.

— Ordonanța lui Zichy. —

Dacă un străin ar călători cu trenul prin părțile noastre și ar cerca să se dumirească unde se începe teritoriul românesc, ar ajunge în mare încurcătură. Se va uita din fereastra compartimentului lui și cu uimire va constata că toate haltele și toate gările unde se oprește, poartă un strașnic nume străin. El, neamțul exact, care cunoaște Doina lui Eminescu Dela Nistru până la Tisa, va zimbi gândindu-se la fantazia poetului care a împins hotarele românismului până la țărniștii acestui râu cu apele tulburi și dacă cu mare greutate, trecând de inima Ardealului, va putea iscodi pe ici pe colo câte un nume de sat românesc schimonosit și acela pe ungurește, va încerca să se convingă din ce în ce mai mult de marea putere de expansiune a fiilor viteazului Arpad și de frământările neputincioase ale acelui popor românesc despre care el a citit multe bune și frumoase. Este indiferent că omul acela va judeca superficial, dar el va duce cu sine în țara lui o împreie care îi va rămâne întipărită în minte: Strașnic popor ungurii aștia, iată-i, au pătruns până în marginea României!

Așa își va zice străinul, iar ungurul care va auzi aceste exclamații va zimbi pe sub mustața lui năclăită și dacă va fi mai patriot îi va sălta inima de bucurie, gândindu-se la „ideia” lui care cucerește din ce în ce mai mult.

Se înțelege că prostia streinului și bucuria ungurului pe noi ne vor lăsa cu desăvârșire reci. Impresia celui dintâi nu poate să ne importe câtă vreme este lipsită de un oarecare fond de adevăr. iar bucuria celui de-al doilea, fiindcă trece în domeniul ridicolului, vom râde de ea. Noi trăim în această țară și în sfârșit știm noi să dăm semne de viață, chiar și dacă numele satelor noastre nu este strigat pe la gări de năbădioșii funcționari ai trenurilor ungurești. Altul este însă momentul, care ne inspiră serioase îngrijorări. Guvenele ungurești, în nizuința lor oarbă de maghiarizare, se folosesc de un întreg sistem de terorizare și reușesc pe zi ce merge tot mai mult să corupă orice manifestări naționale ale noastre. Nu se mulțumesc că ne maghiarizează școlile, nu se mulțumesc că ne chinuiesc sufletul silindu-ne să trăim o viață culturală de o duplicitate omorâtoare, dar acum cearcă să șteargă de pe fața pământului și semnele cele mai elementare ale caracterului nostru românesc. Iată o nouă dovadă. Numele noastre moștenite din moși-strămoși, după o ordonanță a ministrului de culte Zichy va trebui introduse de astăzi înainte în hârtiile oficiale, de către învățătorii noștri, în limba ungurească. De aci încolo, după porunca ministrului ungar, *Munteanu* se va scrie pur și simplu *Muntyán*, etc. Stăm înmărmuriți în fața noului atac.

Va să zică acest conte, slujbaş nebun al ideii de stat, vrea să creeze un nou mijloc de a corupe spiritul limbii românești. Contele Zichy care se face apărătorul

creștinătății, cu un cinism revoltător, vrea să introducă în sufletul românesc deodată cu acel nume schimonosit pe ungurește și o mică picătură din otrava acelei idei de stat în numele căreia suntem loviți în fiecare zi la cap. Pentru că acel *Muntyán* pe care vrea să-l aducă în mijlocul nostru contele Zichy, va avea să închipuie și semnul văzut al sugrumării noastre. Acest cuvânt cu pronunție ungurească are menirea diabolică de a silui spiritul nostru românesc.

Numai cât și răbdarea noastră are unele margini. Guvernele ungurești au putut făuri legi mai mult sau mai puțin deghizate împotriva noastră, ne-au putut lovi mai mult sau mai puțin pe sub ascuns, acum însă, când se comite un atac atât de îndrăzneț, când vedem că mâna de călău a acestor guverne nu cruță nici chiar cele mai elementare drepturi ale noastre, vom ști să ne apărăm cu toată demnitatea ce ne-o impune situația.

Am vrea să vedem care român cinstit va îndrăzni să-și batjocorească numele lui moștenit din părinți. Am vrea să cunoaștem pe acel nenorocit care va îngădui cuiva să schimbe numele copilului lui, singura avere curată pe care li-o poate lăsa moștenire în țara asta pătrunsă de duhul tuturor nedreptăților. Și chiar dacă se va găsi un astfel de om lipsit de cel mai elementar simț de cuviință vom ști noi cum să-l țintuim la locul unde se cuvine să stea.

Facem deci apel la forurile noastre bisericesti, unde a mers această poruncă

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

In port.

Tot portu-i plin de ceață, de ghiță și zăpadă;
Din zări, o arătare s'apropie de radă...
Eu ochii-mi port spre-o albă grădină plutitoare
Scăldată par'că 'n raze aprinse dela soare...

Depart se arată, pomi înfiorați, departe,
De care marea largă, întinsă ne desparte...
Sunt flori acolo, albe — sunt flori; e primăvară,
— Ce tot mereu, mai vie începe să răsară...

O altă Semiramis, venită-i par'că 'n lume,
Și ca 'ntr'o feerie să facă-aici anume,
Grădina-aceasta care, pe valuri vine lină,
S'aducă primăvară, flori albe și lumină...
— Atâția pomi în floare alunecă pe valuri...
Dar cum mereu, într'una, s'apropie de maluri,
Ce repede se schimbă părerea depărtării;
Și nu mai e grădina plutind pe valul mării:

O navă se arată, tăcută intră 'n radă,
Pe 'naltele-i catarguri cu ghiță și zăpadă...
— Fu o 'nșelare numai că-i o grădină 'n floare
De primăvară plină — pe ape plutitoare...
Părint că-i floare albă zăpada pe catarguri,
Cum s'arăta 'n lumina ce strălucea în larguri...

Dar de-o porni și mâne, plutind n'o să ne pară
Din nou, spre zări albastre o nouă primăvară?...
Catarguri albe, frînghii și stegulețe 'n vânt,

O veste-a primăverii, spre-un depărtat pământ?...
Cu ochii-o vom petrece, corabia ce poartă
Spre porturi fără floare, cu firea 'ntreagă

[moartă,
Spre porturi înghețate — o primăvară caldă,
In care vântul serii prin flori de pomi se scaldă...

Cu dor o vom privi-o, cum trece peste zare...
Și câți n'or s'o aștepte, mințiți de depărtare
Grădina înflorită, — dar care, or să vadă
Că-i numai o părere, când va intra în radă...

M. Săulescu.

Lispeth.

De Rudyard Kipling.

Yeu bid me please? are these
Tou bid me please?
The Three in One, the One in Three? Not so!
To my own Gods I go.
It may be they shall give me greater ease
Than your cold Christ and tangled Trinities.
(The Convert).

Era fata unui muntean, Sonoo, și a nevastei lui Jadéh. Intr'un an nu li-se făcuse porumbul, iar doi urși își făcură culcușul tocmai în holda de mac, deasupra văii Sutlej, de Kotgarh; astfel în primăvara următoare trecură la legea creștinească și-și aduseră copilița la misiune s'o bo-teze. Capelanul din Kotgarh îi dete numele de

Elisabeta; în graiul muntean sau pahari îi ziceau „Lispeth”.

Veni apoi odată colera prin valea Kotgarh-ului și luă și pe Sono, și pe Jadéh; iar Lispeth ajunsese jumătate servitoare, jumătate tovarășă lângă nevasta capelanului de pe atunci din Kotgarh. Asta se întâmplase după domnia misionarilor moravieni, pe când Kotgarh încă nu-și uitase de tot numele de „stăpânul dealurilor din miazănoapte”.

Ajutatu-i-a legea creștinească, sau poate zeii neamului ei au făcut tot, ce se putea pentru ea: nu știu. Dar fata se făcu foarte drăguță, iar dacă o munteancă e drăguță, se plătește să străbați cincizeci de mile și pe drumuri rele numai s'o vezi. Lispeth avea o față grecească — de cari pictează oamenii așa de des, și văd așa de rar. Era de-o culoare palidă, ivorie și prea sveltă pentru neamul ei. Pe lângă asta avea niște ochi de te ameția; iar dacă n'ar fi purtat hainele acele groznice de postav, iubite pela misiuni, ai fi crezut de-o întâlneai pe dealuri, că-i însăși Diana Romanilor mergând la vânat.

Lispeth era din suflet creștină, și nici când ajunsese fată mare, nu-și lepădă legea, cum fac unele muntence. Neamul său o ura, căci se făcuse, cum se zice „*memsahib*” și se spăla în fiecare zi; iar nevasta capelanului nu știa ce să mai facă cu ea. În sfârșit, nu poți cere dela o zeiță maiestoașă, înaltă de cincii picioare și zece poli-cari, să spele farfuria și vase. Așa dar se juca cu copiii capelanului, se ducea cu ei la școala de Dumineca, citise toate cărțile din casă și se făcea din zi în zi mai frumoasă; ca domnițele din po-vești. Nevasta capelanului mai zcea, că ar tre-

samavolnică a ministrului Zichy, să ia poziție cât mai în grabă față de acest nou atac și să dea îndrumările de lipsă învățătorilor noștri, cari suntem siguri că și cu acest prilej vor fi expuși la șicanele tuturor inspectorilor școlari exponenți ai ideii de stat reprezentată de contele Zichy János.

Nu avem nici un motiv să ne îndoim că învățătorimea noastră va ști să apere un drept atât de elementar al poporului nostru, singurul drept pe care avem și putința să ni-l și exercităm.

Apropriația. În ședința de azi a camerei deputaților a început discuția legii despre apropriație. La ședință au fost de față abia 78 de deputați.

A vorbit la început deputatul Dessy Zóltán; după el a urmat croatul Szekulics Lázár, accentuând gravaminele de limbă a croaților pe urmă a votat proiectul de apropriație spunând că are deplină încredere în intențiile cinstite ale guvernului.

De încheiere a vorbit deputatul Holló Lajos care a prezentat un proiect de rezoluție cerind ca proiectele militare să fie luate dela ordinea zilei până la înfăptuirea sufragiului universal, egal, secret și după comune.

Partidul juszthist, după cât se spune, și-a obligat pe toți membrii să vorbească la apropriație.

Dintre kossuthiști vor vorbi de asemenea vr'o doiprezece deputați și astfel guvernul va fi de nou silit să-și prelungească, săptămâna viitoare, ședințele cu o oră.

Discuția se va continua în ședința de mâine, Sâmbătă.

Ședința camerei magnaților. Camera magnaților a ținut azi ședință sub președinția contelui Csáky Albin. La ședință a luat parte și ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry, care a prezentat președintelui autograful regal despre numirea baronului Jósika Samu ca vice-președinte al Camerei magnaților.

După rezolvirea unor chestiuni interne, s'a trecut la discuția indemnității, care a fost votată după câteva lămuriri date de ministrul de culte contele Zichy.

Tunurile honvezilor. Se vestește din Viena că tunurile noilor regimente de artilerie de honvezi vor fi construite după cel mai nou sistem. Honvezii nu vor primi, după cum se spunea până acum, tunurile vechi ale artileriei dela armata comună. Aceasta ar fi supărat pe ungurii geloși de armata lor „națională.”

Prânz în onoare dlui T. Maiorescu. Ministrul de externe al monarhiei noastre, contele Aehrenthal, care a fost vizitat de d. Titu Maiorescu, ministru de externe al României, a dat în onoarea lui Schönbrunn un prânz, la care a luat parte și Dna Maiorescu și d. Mișu, ministrul României la Viena.

Placă comemorativă în Berlin pentru Regele Carol. Duminecă s'au inaugurat cu solemnitate placa comemorativă a vremii când M. S. Regele Carol a stat la Berlin, în epoca când era ofițer în armata prusiană.

Placa a fost așezată pe imobilul cu Nr. 173 din strada Jacobsstrasse.

D. de Kiderlen-Waechter, ministru de externe, d. Beldiman, ministrul nostru la Berlin și membri legațiunei, corpul ofițerilor din regimentul 2 dragoni, consulul general al României, și un mare număr de persoane au asistat la festivitate.

D. Th. Simeon, președintele comitetului de inițiativă, a amintit de vremea când regele Carol a stat la Berlin și a adus un călduros omagiu Soveranului nostru. D. Beldiman a răspuns mulțumind.

Pe placă se afla scris următoarele:

„Regele Carol de România, atunci când era Principe de Hohenzollern a locuit această casă până la 11 Aprilie 1866, făcând parte din regimentul de dragoni din gardă.

„Erou fără frică în războiu, înțelept monarh în timp de pace, el a eucerit în vremuri grele independența Poporului Său și Coroana regală, dând domniei sale lungi și binecuvântate o strălucită aurcolă de glorie.

Din Croația. Deputații croați, membri ai coaliției sârbo-croate, delegați în Camera deputaților din Ungaria, și-au depus înainte cu luni mandatele, fără a-și ridica lefurile ce li-se cuvin.

În cercurile croate s'a pornit acum o mișcare ca deputații să-și ridice lefurile și să le dea pen-

tru o acțiune de-a se porni împotriva școlilor ungurești din Croația. Motivul invocat e ca nu cumva acești bani să fie întrebuințați, de guvernul unguresc, spre scopuri anti-croate.

Biserica contra unității culturale. Am anunțat în numărul nostru de ieri, că ziarul „Epoca” a publicat în fruntea coloanelor sale un articol intitulat Biserica contra unității culturale? articol în care se exprima, într'o formă aleasă, și cu argumente îngrijite, o idee: înalții prelați ai bisericii din regat să fie aleși și dintre clericii români demni și merituosi ai bisericilor din Transilvania, Bucovina sau Basarabia:

„Împotriva acestei păreri sfârșea articolul, nu pot fi decât dușmanii culturii noastre, căci cultura românească nu poate fi concepută decât în cadrul întregului neam, ca mare unitate în limbă, în obiceiuri și în credințe religioase”.

„Epoca” a publicat acest articol al cărui autor este d. S. Mehedinți, fără să facă nici un fel de rezerve asupra conținutului său.

Cum era și de așteptat, articolul dlui Mehedinți a stârnit oarecare senzație.

În sânul sf. Sinod însă, articolul a stârnit o adevărată furtună de protestări — scrie „Voinea Națională. — Arhieriei, — în special arhierul Calist Botoșeanul, — au obținut o dezaulare a articolului care a și apărut în „Epoca” de ieri!

Astfel articolul trebuie privit ca exprimând numai o părere personală a autorului, d. S. Mehedinți.

Criza de guvern din Austria. Eri, la orele 11, Majestatea Sa a primit în audiență pe noul ministru-președinte baronul Gautsch, care a depus jurământul de credință.

După noul ministru-președinte a fost primit baronul Bienert, care a depus jurământul de credință în calitate de nou numit mareșal al Austriei-de-jos.

Baronul Gautsch va începe în zilele aceste tratative de înțelegere cu șefii deosebitelor partide. De-aseamenea va porni și acțiunea de împăcare a popoarelor din Austria.

Sortile de izbândă ale noiei acțiuni sînt, însă, foarte îndoioase, mai ales că partidele germane într'o conferință ținută la Brux au hotărît ca după reluarea tratativilor să nu

bui să meargă fata la Simla îngrijitoare de copii, sau la vre-o familie mai bună. Dar Lispeth nu voia să intre în slujbă. Era foarte fericită aci, unde era.

De sosiau călători în Kotgarh — ceca ce nu des se întâmpla pe atunci, — Lispeth se încuia în odaie de teamă, ca nu cumva s'o ducă la Simla sau altundeva în lumea largă necunoscută.

Odată câteva luni după ce împlinise șaptesprezece ani, plecase Lispeth la plimbare. Nu se plimba ea ca doamnele engleze: călare, o milă și jumătate înainte și tot atâta înapoi. În plimbări mai mici străbătea câte douăzeci, treizeci de mile, încolo și înapoi între Kotgarh și Narkunda. De data asta sosi înapoi abia seara târziu, scoborînd de pe rîpale Kotgarh-ului cu ceva greu în brațe. Nevasta capelanului moția în salon, când intră Lispeth resuflînd greu și zdrobită de oboseală. Își puse povara pe sofă și zise scurt: „Acesta mi-o bărbatul. L-am găsit pe Bagi Road. E rănit. Îl îngrijim; iar când va fi din nou sănătos, ne cunună bărbatul dtale”.

De 'ntăia dată se 'ntâmpla să pomencască Lispeth de căsătorie. Nevasta capelanului scoase un țipet de groază. Înainte de toate însă trebuia îngrijit bărbatul de pe sofa. Era un englez. Ceva colțuros îi rănise capul până la os. După cum spunea Lispeth, îl găsisse jos, la Khud și așa l-a adus. Resufla greu și leșinase.

Fu așezat în pat și lecuit de capelanul, — căci se pricepea nițel și la doftorit; Lispeth pândia înaintea ușii nu cumva-i lipsă de ea. Îi spuse capelanului că acesta-i omul, pe care-l vrea de bărbat; iar capelanul și nevastă-sa îi ținură o

lecție aspră pentru purtarea necuviincioasă. Lispeth îi ascultă liniștită și-și repetă propunerea. Trebuie o bună doză de duh creștinesc, ca să poți stârpi astfel de imbolduri orientale necivilizate, cum e îndrăgostirea dela vederea cea dintâi. Lispeth găsindu-și un bărbat pe care-l adora, nu înțelegea de ce să-și tainuiască alegerea. Dată afară încă nu voia să fie. Voia să meargă cu englezul să-l îngrijească până se însănătoșează și apoi s'o ia de nevastă. Acesta era micul ei program întreg.

După vre-o două săptămâni de aprindere și fierbințeli englezul se reculese și mulțumi capelanului, și nevestei lui și Lispeth-ei — mai ales Lispeth-ei — pentru bunăvoință. Spunea că-i în călătorie prin Orient — nu se pomenea încă de „globe-trotter”-i în zilele acelea, pe când flota „P. & O.”*) era încă tînără și neînsemnată — și că vine din Debra Dun să botanizeze și să prindă fluturi pe dealurile Simlei. Nu-l cunoștea deci în Simla nime. După cum și-aducea aminte trebuie că atunci a căzut de pe stânci, când s'a întins pe un trunchiu putred după o feregă. Culi-i vor fi furat bagajul și pe-aici și-e drumul. Avea de gând să se întoarcă la Simla, cât se va mai întări nițel. Nu voia să mai umble prin munți.

Dar nu se prea grăbia cu plecatul. Reculegera mergea încet de tot. Lispeth-ei nu-i păsa nici de sfaturile capelanului nici de ale nevestei lui; aceasta vorbi deci cu englezul, și-i spuse ce dureri apasă inima Lispeth-ei. Englezul rîse una bună și adause că-i foarte frumoasă și romantică încurcarea, o adevărată idilă din Himalaya, însă el e acasă logodit și deci crede că nu se poate face

nimic. Se va purta însă la tot cazul cu discreție. Așa și făcu. Cu toate astea îi plăcea să stea de vorbă cu Lispeth, să meargă cu ea la plimbare, să glumească cu ea, să-i de-a nume drăguțe, până se întări destul pentru a putea pleca. Pentru el toate astea nu însemnau nimic, pentru Lispeth însă totul în lume. În cele două săptămâni era nespuse de fericită, căci găsisse un bărbat, pe care-l iubia.

Sălbatică din naștere n'a căutat să-și ascundă sentimentele; englezul își petrecea minunat cu asta. La plecare Lispeth îl petrecu peste deal până departe, la Narkunda, foarte măhnită și foarte nenorocită. Nevasta capelanului, creștină bună, fiindu-i groză de ori ce palavre sau scandal — Lispeth ieșise cu totul de sub îngrijirea ei — se rugă de englez, să-i spună Lispeth-ei că o să vină în curînd s'o ia de nevastă. „E copil încă, vezi dta, și mi-e teamă că în sufletul ei e tot păgână”, zise nevasta capelanului. Astfel englezul în decursul celor douăsprezece mile peste dealuri, îi cuprinse mijlocul cu brațul, și o asigură că se întoarce cât de curînd și-o ia de nevastă; iar Lispeth îl făc iarăș și iarăș să-i promită. Și plânse pe coama dealului Narkunde, până ce se topi englezul din vedere pe cărarea spre Mutiani.

Își zvîntă apoi lacrimile, se întoarse în Kotgarh și-i spuse nevestei capelanului: „Se întoarce și mă ia. S'a dus numai să-și înștiințeze neamul”. Iar nevasta capelanului o mângăie și-i răspunse: „Da se întoarce”.

După două luni Lispeth își pierdu răbdarea; auzise că englezul s'a dus peste mări în Anglia. Știa unde-i Anglia, căci citise ceva cărticele de

se abată dela atitudinea observată în trecut și să nu admită nici un principiu care contrazice drepturilor poporului german din Austria.

Din Praga se telegrafiază: «Narodni Listi» publică în numărul său de azi știrea că baronul Gautsch a ajuns la înțelegere cu Polonii, cari i-au promis sprijinul, după ce baronul Gautsch le-a promis că guvernul va depune în vremea cea mai scurtă proiectul de lege despre construirea de canale în Galiția.

Școalele din fostul Confiniu — amenințate.

Din jurul Panciovei.

Onorabilă redacțiune, Signalul de alarmă ce face presa noastră în fața dezastrului ce amenință școalele noastre din partea organelor de stat, începând dela plăieșii satelor și toți nădrăgarii ce stau în serviciul „ideii” până la ministru, zi de zi se justifică.

Școalele ni-se închid cu duiumul, ca necorespunzătoare prescrierilor legii, cari apoi, după ce s'a desființat școala confesională și s'a înființat în locul ei școală comunală ori de stat, să ia în folosință tot același edificiu acum corăspunzător fără nici un scrupul; învățătorii noștri sunt amovați și în cazul cel mai bun pensionați, pentru că nu fac spor indostulitor din limba maghiară, ori pentru „atitudine ostilă statului”. Au fost și cazuri că învățătorul amovat pentru unul din motivele indicate, după-ce și-a întors mantaua după vânt, a fost numit, ca deplin calificat, la una din școlile comunale sau de stat, din nou înființate.

Această procedură se motivează că toate acestea se întâmplă pe baza legii și din interes către cauza școlară. Legile referitoare deși s'au stigmatizat la timpul său prin toți factorii noștri chemați ca neducătoare la scop și ca tendițioase față de școalele noastre, totuș după ce odată au ajuns la putere de drept, a trebuit și trebuie să ne supunem lor. Dar cu toate că s'a accentuat de către factorii competenți în ale pedagogiei, că a răspunde exact acestor legi este o imposibilitate, mai vine și împrejurarea, ba în toate cazurile numai aceasta e hotărâtoare, că totul depinde dela caprițiul organului de con-

trol fiindcă legea e foarte elastică, iar organul chemat o aplică cum vrea.

Toate aceste s'au dovedit până la evidența și cu cazuri concrete, chiar în parlament prin deputatul nostru Vasile Damianu, în discușiunea bugetului cultelor și instrucțiunei publice.

De câte ori s'a atins această chestiune în publicistica noastră, s'a avut în vedere mai mult ori mai puțin, — dacă nu exclusiv, — numai școalele noastre confesionale așa că eu nu-mi aduc aminte să se fi făcut cândva alusiune și la școalele din fostul confiniu militar, cari toate prin decret ministerial s'au decretat, la desființarea graniței, de școli comunale. Nu s'a făcut alusiune la aceste școale pentru că se va fi crezut că aceste școale și așa privindu-se de întrare în vâgașul dorințelor celor dela putere, fiind după toată organizarea lor sub controlul nemijlocit și exclusiv al statului, căci ministerul îi numește pe învățătorii și inspectorul dispune absolut de întreaga administrație și conducere.

Acum îmi iau voe să ilustrez isprăvile inspectorului școlar al districtului Panciovei, din prilejul inspectării școalelor din acest district, Trebuie să intercalez că în comunele din părțile acestea — mai toate comune frunțase — mai în fiecare comună este icuită câte o școală de stat cu unul și doi învățătorii, aceasta în cinstea și sporul mai eficace al „ideii”, după vederile și speranțele institutorilor, dar rezultatul „zero”, pentru că frecvența acestor pepiniere de maghiarizare, după ce au absolvat aceste școale, nu mai știu nici o limbă, nici limba statului, nici limba maternă.

Inspectorul școlar Bárány cercetând școalele districtului său Panciova, s'a declarat foarte nemulțumit cu rezultatul, se înțelege, din limba maghiară, exceptând școalele din Alibunar unde multămită zelului neobosit al învățătorilor a declarat, în conferința ținută cu corpul învățătoresc, că este mulțumit cu progresul, și așa între alte mijloace de sanare, a dispus în toate comunele, ca școalele comunale și de stat să fie pe viitor **acumulate și să fusioneze într'o singură școală**, împărțindu-se frecvența școlari după clase între învățătorii, ca așa fiecare învățător să urmeze cu elevii săi, percurgând toți anii de școală, dela unul până la al șaselea. E de observat că învățătorii școalelor de stat sunt toți străini de neamul și legea noastră. Prin urmare se pot prevedea urmările babilonice ce vor rezulta din această amestecătură de limbi drept eevalentul jertfelor de zeci de mii cor. ce le prestau comunele noastre pentru susținerea acestor școale. Tendința inspectorului școlar este

că dacă în mod tacit se va urma procedul indicat de d-sa, azi mâne să ne trezim că toate școalele susținute de comune nu mai sunt ale comunelor. Și atunci, de sine înțeles limba de propunere are să fie exclusiv limba maghiară. Poate să mai fie și alta combinație retăcută, ca anume, în cumunele unde sunt câțiva nădrăgari, slujbași, servitori pe la căile ferate, mai niște jidani, nu e eschis ca să se ajungă la 20 băeți de limba maghiară și atunci în temeiul legii are să fie limba de propunere limba maghiară. Cu singurață se poate conchide deci că prin toate machinațiile astea se tinde la eliminarea totală a limbei noastre din școalele înființate și susținute de noi.

Așa stăm noi cu școalele noastre din fostul confiniu în „noua eră școlară”.

Pe cât am știrc mai toate comunele pe cari le privește această afacere, atât ca comune politice susținătoare de școale, cât și comisiunile școlare au remonstat în contra acestei dispoziții a inspectoratului, la locurile competente. N.

Din România.

Instalarea directorului teatrului din Craiova.

Mărți, la orele 8 d. a. a avut loc instalarea la Teatrul Național a d-lui Em. Gârleanu, la care au luat parte toți artiștii aflători în localitate și autoritățile.

D. I. Chețeanu, fostul director al Teatrului Național, spune că se rotrage din motive particulare, și roagă pe d. Gârleanu să ducă la bun sfârșit însărcinarea ce i-s'a încredințat.

D. Gârleanu spune că deoarece artiștii Teatrului Național nu-s prezenți, ce are a le comunica le va spune-o mai târziu, precum și ee crede d-sa că trebuie de făcut pentru bunul mers al Teatrului Național din Craiova.

D. Barbulescu în numele artiștilor, spune că d-sa crede că noul director va ști să mențină și să înalte prestigiul teatrului din localitate.

A vorbit și d. Alexandrescu Dorna.

S'a servit apoi câte un pahar de șampanie.

*

geografie; dar firește, copilă crescută între dealuri, nici ideie n'avea despre mare.

Era prin casă o hărtă veche discomponibilă a lunei. Când era copilă, se jucase mult cu ea. O scoase iar, și potrivea bucățile iarăș laolaltă; grăia cu sine însaș și căuta să ghicească pe unde va fi englezul. Deoarece despre depărtări și vapoare n'avea nici ideie, păreriile-i erau acum greșite. Dar nici dac'ar fi fost cu desăvârșire corecte, nu se puteau schimba lucrurile; englezului nici prin gând nu-i trecea să se mai întoarcă și să ia de nevastă o munteancă. Încă atunci o uitase, când prindea fluturi prin Assam. Târziu după aceea scrie o carte despre Orient. Dar nicăiri nu-i numele Lispeth-ei.

Trecură trei luni. Lispeth se ducea acum zi de zi până 'n Narkunda, și se uita de-a lungul drumului, doar, doar își va vedea englezul venind. Asta o mai nșura; nevasta capelanului văzând-o mai veselă credea, că i-a trecut acum „nebulia asta barbară și moșicească”.

În curînd însă încetară de a-i mai folosi plimbările. Sănătatea-i era zdruncinată. Nevasta capelanului crezu că-i potrivit acum să-i desvăluie adevărata stare a lucrurilor, — că englezul i-a

spus că o iubește, numai ca să nu-i tulbure pacea, că nici odată nu s'a gândit la altceva, și că a fost „nedrept și necuviincios” din partea Lispeth-ei, să creadă că o s'o ia un englez, care-i o ființă superioară și pe lângă aceea-i logodit cu o fată din neamul lui. Lispeth îi răspunse că asta-i cu neputință, căci el i-a spus că-i e dragă, iar doamna i-a asigurat, cu gura ei proprie, că englezul se rentoarce.

— „Cum poate fi neadevărat, ceea ce ai zis tu și el? — întrebă Lispeth.

— „Am zis așa numai ca să te liniștim, dragă”, — grăi nevasta capelanului.

— „Așa dară m'ați mințit, și tu, și el?!” — întrebă Lispeth.

Doamna plecă fruntea și nu răspunse. Lispeth stătu mută câtăva vreme; plecă apoi jos în vale și se întoarse în portul muntencelor — murdară peste măsură, dar fără verigi în nas și urechi. Părul și-l împletise în cosițe lungi străbătute de fire negre, precum e obiceiul la muntence.

„Mă duc îndărăt la ai mei, — zise ea, — Ați omorît pe Lispeth. A rămas iată fata bătrînei Jadedh, — fata unei pahari, slujnica lui Tarka Devi. Voi toți sunteți minciñoși, voi englezii!”.

Până ce nevasta capelanului își reveni în firi din spaima ce-i pricinuisse declarația, că Lispeth s'a întors iar la zei mamei sale, — fata plecase; și nu s'a mai întors.

Se aruncă sălbatic în valurile neamului său murdar, numai să rupă odată cu viața ce dusesse până atunci; în curînd se mărită după un lemnar, care, după obiceiul pahari-lor, o bătea din greu și i-se vesteji frumuseța.

„Nu este lege, cu care să mai puteți stânjeni nebuniile păgânilor ăstora”, zicea nevasta capelanului, „și eu cred că 'n sufletul său Lispeth a fost totdeauna necredincioasă”. Faptul că Lispeth fusese primită în sinul bisericii anglicane încă de pe când era de cinci săptămâni, nu dovedia nimic în fața dumneaei.

Când muri, era bătrînă Lispeth, foarte bătrînă. Englezește vorbea totdeauna bine, iar dacă se îmbată de-ajuns, o puteai îndupleca câte odată, să-ți spună povesea dragostii ei dintâi.

Cu astfel de prilej era însă greu să-ți închipui, că făptura asta murdară, zbâreită, grămada asta de zdrențe pline de funingine a putut fi odată „Lispeth-a Misiunii din Kotgarh”.

Din englezește de Vasile Stoica.

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și saloane. Ia în întreprindere efeptuirea aranjamentului complet al locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetăria lor.

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brassói Butorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”. Strada Vămii nr. 26.

Pelerinajul „Ligei Culturale“ la Comana. La 29 Iunie c., se împlinesc 300 de ani de când Radu Șerban, viteaz și cavaleresc urmaș al lui Mihai Viteazul, l-a răsbunat a doua oară în marea luptă dela Brașov, după ce în aceeași zi răpusesese pe craiul ungar Moise Székely, mort în luptă de mână românească. Rămășițele lui Radu Vodă se află astăzi în mănăstirea Comana (Vlașca).

Liga Culturală, amintindu-și de această zi măreață, a hotărât să facă un pelerinaj general al membrilor ei, în ziua de Sf. Petru.

S'a făcut intervenție pentru reducerea prețului de călătorie pe C. F. R., și au fost invitate toate secțiunile din țară ale Ligei să participe la acest pelerinaj și să arate numărul de membri care ar dori să meargă.

Tot cu acest prilej se va tipări o scurtă povestire populară despre marele război-nic.

*

Măsuri contra ciumei. Cu începere dela 16/29 Iunie a. c. intrarea în România a călătorilor, mărfurilor și efectelor sosind din Odesa se vor face pe apă numai prin porturile Sulina și Constanța, iar pe uscat numai prin punctele Ungheni și gura Prutului, porturi și puncte unde se va face vizita medicală.

Toate celelalte puncte de intrare din Rusia și România rămân închise pentru călători și proveniențele sosite din Odesa.

Vasele suspecte vor fi desinfectate; călătorii și rufele murdare vor fi desinfectate.

Călătorii sosiți din acea localitate pe lângă vizita medicală, vor fi supuși la o supraveghiere de 5 zile la domiciliul lor, socotite dela data sosirii.

Nu se va permite introducerea în țară a cetelor de lucrători pelerini emigrați din Odesa.

Produsele de alimentație de origine animală în stare proaspătă, precum și legumele verzi și fructele proaspete sunt prohibite.

Dralizarea vasului se va face în orice caz. Dacă această operațiune a fost făcută înainte de descărcare mărfurile nu se vor mai desinfecta; dacă a fost făcută după descărcare ele vor suferi operațiunea desinfecției, când vasele sunt suspecte sau infectate.

Se vor aplica, la nevoie, și celelalte măsuri stipulate în convenția sanitară internațională dela Paris, în cece privește prevențiunea invaziunii ciumei.

*

Cercul de studii al partidului liberal. Comitetul cercului de studii sociale al partidului liberal s'a întrunit Marți seara la clubul liberal. Au luat parte la ședința cercului d-nii Vintilă Brătianu, Dr. I. Cantacuzino, N. N. Săveanu, C-tin Brătianu, Victor Antonescu, N. Coculescu, Simion Măndrescu, I. N. Cezărescu, Emil Petrescu, Dr. G. D. Creangă, G. Danielopolu, G. Griogorescu, D. Iarea, D. Artăreanu și Al. Rubin.

Dl Vintilă Brătianu luând cel dintâi cuvântul a ridicat în discuțiune mai multe chestiuni din programul analitic ocupându-se de chestiunea financiară a țării, ieftenirea traiului, dezvoltarea industriei casnice, reorganizarea administrativă și a armatei.

După dl Vintilă Brătianu au mai vorbit d-nii profesor d-tor I. Cantacuzino, C. Brătianu, N. N. Săveanu, Victor Antonescu și Simion Măndrescu cari au adus în discuțiune păreri noi asupra punctelor din programa analitică a cercului.

Orele fiind înaintate, ședința cercului s'a terminat anunțându-se cea viitoare pentru când se va discuta chestiunea revizuirii Constituției.

Despre iluzii.

De Aurel Bratu.

(Urmare).

Asemenea pictrile din apă apar mai mari și mai aproape de suprafață. Pe urma acestei din urmă iluzii mulți s'au nenorocit, intrând în apă în credință că nu-i tocmăi așa adâncă.

Soarele se vede ridicat deasupra orizontului deși în realitate se află sub orizont în momentul când ne apare, când zicem că răsare. Iluzia aceasta se explică tot prin refracțiunea razelor solare la trecerea lor prin atmosferă, care e compusă din pături de aer cu desime din ce în ce mai mare cu cât sunt mai aproape de pământ. În același chip se produce și mirajul, apa morților, această iluzie a deșerturilor Sahariei. Călătorul în aceste ținuturi adeseori vede înaintea sa icoana unei oaze și crezând că e o oază în realitate, aleargă să-și stâmpere setea și să se răcorească. Uneori plutește în văzduh câte un oraș întreg în formă de miraj și nu poți ști de unde s'a ridicat.

Prin legea refracțiunii se explică toate iluziile ce le avem când ne uităm prin ochelari sau alte aparate optice cu lînți. Uitându-ne prin lînți ca și ale binocului, lucrurile apar mai mari, mai aproape și mai plastice decum sunt în realitate. În ceace vedem în panoramă sunt multe iluzii, cari se nizuiesc să ne apropie din ce în ce mai mult de realitatea lucrurilor la ale căror chipuri privim.

Știm că nemișcarea pământului și mișcarea soarelui în jurul pământului încă sunt aparente.

Aceste iluzii le putem explica aducându-ne aminte de cea ce experiem când fugem trenul cu noi și privim stâlpi telegrafului și arborii de pe marginea drumului, sau privim, când trenul în care ne aflăm stă pe loc, un alt tren, care e în mișcare. În cazul prim ni-se pare că arborii aleargă după noi și trenul nostru ca și când ar sta pe loc; în cazul al doilea ni-se pare că stă pe loc. Ne apar lucrurile deci chiar invers decum se petrec în realitate.

Intocmai așa e și cu nemișcarea pământului și mișcarea soarelui în jurul pământului. În realitate și acestea se petrec invers decum ne apar. În fiecare zi percurgem purtați pe spinarea pământului câte 40,000 de kilometri și noi credem că stăm pe loc.

Înainte de Galilei lumea era în rătăcire în această privință. A trebuit ca acest mare învățat și binevoitor al omenirii să trăiască vreme îndelungată în temniță și să cetească drept pedeapsă odată pe săptămână cei 7 psalmi, pentru a spulbera această iluzie din ochii neamului omenesc, ca adevărul e pur și muove — să iasă triumfător și să ducă omenirea întreagă cu un pas mai departe în calea progresului.

Mișcarea ne dă și între alte împrejurări iluzii. În bătaia vântului undele lanurilor de grâu pară duc cu ele spicele de grâu. Aruncând o peatră pe fața liniștită a unui lac, din locul unde peatra a atins suprafața pornesc valuri de jur împrejur, cari ne produc impresia, că apa ar merge în valuri către țărâm, cu toate că fiecare particică rămâne în apropierea locului unde a fost înainte de a arunca peatra, făcând mici vibrații în sus și în jos. Mișcarea se propagă mai departe către țărâm, nu apa.

Când mișcarea se petrece cu o iuteală mai mare produce iluzii și cu privire la culoarea corpurilor. Un disc vopsit cu colorile curcubeului învârtindu-se repede ne apare alb.

Ochiul nostru primește dela fiecare culoare impresie, însă cum discul se învârteste repede, impresiile singuraticilor colorii urmează unele după altele așa de repede, încât nu le mai putem deshilini în timp unele de altele și astfel vedem o singură culoare.

Tot așa ne explicăm și iluziile ce ni-le procură cinematograful. Un fenomen, bunăoară umbletul unui om arată mai multe faze.

Când pășește cu piciorul drept ar fi o fază, când pășește cu cel stâng ar fi o altă fază. Cu un aparat fotografic amândouă aceste faze de mișcare pot fi fotografiate deosebit, obținând astfel două fotografii; una care arată pe om pășind cu piciorul drept, cealaltă pășind cu cel stâng. Lipind asemenea fotografiile una după alta mai multe pe o fâșie și învârtindu-le repede

privim la locul unde apar una după alta, vom primi impresia, că omul umblă în acele icoane. Ochiul nostru vede într'un moment piciorul drept, ridicat dela pământ, și în momentul următor acelaș picior pe pământ. Trecerea dela o fază la cealaltă o face de fapt ochiul nostru când își plimbă privirea urmărind piciorul drept, care într'o fotografie e mai sus decât în cea următoare și mișcarea ochiului provocată de această împrejurare ne dă iluzia umbletului pe chip.

Dacă e vorba a reproduce o scenă mai animată, cum ar fi un act dintr'o operetă, trebuie să se fotografieze o mulțime de faze și să le proiectăm în aceeași ordine și la intervale egale, cu acelea în care s'au imprimat pe placa aparatului fotografic și ca iluzia realității să fie completă, în dosul paravanului pe care se proiectează chipurile să așezăm un fonograf, care să reproducă și cântarea ce însoțește jocul teatral. Posibilitatea e dată pentru toate aceste lucruri. Profesorul Dr. Crauz, dela școala de tehnică militară din Charlottenburg a reușit să fotografieze 6000 de clișee pe secundă, urmărind cu aparatul său mersul unui glonț și fazele sfărâmării unui obiect lovit de glonț, urmărind pe care ochiul omenesc e în imposibilitate de-a o putea face.

Iluzia mișcării continue devine astfel perfectă.

Ne aducem aminte de impresiile câștigate când bate toaca. La început bătăile sunt mai rari, și putem deosebi fiecare bătăe, mai târziu, când bătăile urmează tot mai repede una după alta, le auzim tot mai aproape una de alta și dela o vreme ni-se pare-ă e o singură bătăe care se aude prelung. Urechea în acest caz ne minte, avem o iluzie a auzului, ca și aceea ce o dă ochiul, discul cu colorile.

Culoarea atmosferei cu toată feeria de culori în care ochiul nostru se desfătează la răsăritul și asfințitul soarelui sunt iluzii. Aerul este necolorat și totuși pe cer putem vedea toată scara culorilor. Această iluzie se datorește aburilor și prafului, de care se isbesc razele soarelui în calea lor către pământ. Dacă razele ajung la ochiul nostru lovindu-se mai mult de aburi decât de praf, atunci cerul e albastru.

De aceia după ploaie, când în aer sunt mai mulți aburi și mai puțin praf, cerul e și mai albastru; iar deasupra mării, cerul e albastru ca vinețelele.

Seara și dimineața, când raza îți vine dela orizont spre ochi și deci trece tocmăi prin partea cea mai încărcată cu praf, cerul este roșu.

Din contră, unde aerul e svântat și curat, cum e în stepile ierboase ori pe podișurile înalte și reci, atmosfera se descolorează. De aceea stepile sunt monotone. Lipsind nuanțele de culori, avem alte iluzii; ochiului îi vine acolo greu să deosebească depărtările dintre obiecte; și-se pare că aproape toate se află în acelaș plan.

Privind apa unui lac avem o iluzie cu privire la colora ei, care se datorește adâncimeii și corpurilor străine din apă.

(Va urma).

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tablou statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor.

„TRIBUNA“

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în“

CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Vălenii-de-Munte.

Dela Ploiești o linie apucă spre Slănic, într'un vale îngustă, printre gospodării țărănești bune, cu livezi bogate. Mari înălțimi cu liniile blânde, acoperite de verdeața grădinilor, a viilor, a pădurii tinere, închid de aproape vederea.

Ne oprim la Poiana, un singuratic colț de țară, unde în afundăturile pământului dintre frumoasele muscele prietenoase trebuie să fie un sat. Trăsuri din Văleni așteaptă. Cu una din ele facem scurtul drum de vre-un ceas, până la marele sat de vechi boieri ai Teleajenului.

În urmă rămâne amestecul de culmi rotunjite, din care cele mai depărtate înfățișează un albastru dulce ca și al cerului. Într'acolo e valea Slănicului și târgul de munte cu ocele și osândiții lui, cu plăcerea ușurată a oaspeților de vară, printre cari sunt mulți, tot mai mulți Evrei, și mai bogați și mai săracuți. Noi mergem pe un drum înalt între miriști de grâu des și ogoare de porumb țărănesc închiruit și rămas în urmă.

Bune case de bărne, frumos văruite și acoperite cu un înalt coperiș de șindră mărunță, foarte strâns prinsă; unele au două rânduri dintre care cel mai de jos cuprinde pivnița, ca în Muscel, în Argeș. Vechea răzășie se simte, și după ea, după buna ei orînduire curată și vrednică s'au luat și clăcașii de odinioară. Imprejmuiți bine făcute și îngrijit ținute cuprind liniile prunilor, pe cari însă în anul acesta năvala omizilor i-a lăsat fără roadă.

Șoseaua prăfoasă, pe care o urmăim dela un timp — e Șoseaua Ploieștilor — merge acum alături cu o linie ferată nouă, cam slăbuță, la care se lucrează încă. Vagoane de încercare sunt oprite lângă o gară, care, pentru că e acoperită cu greoaie, dar cocheta țiglă trandafirică, pentru că are turnulețe și cerdace și stâlpi de lemn, pretinde să fie în „stil național”, ceiace desmînt armonioasele clădiri de bărne cu netezii pereți albi, cu ferestile mici și rare, cu trainicul coif negru al coperișului de șindrilă.

Intrăm în „urbe”, căci Vălenii sunt comună urbană, cu judecătorie, spital, trecut și ambiție. Prăvăliile n'au nimic „modern”, dichisit și pretențios, pe de o parte, nesperios pe de alta. Datina veche a rămas neschimbată, și, uitând gara sură-roșie, unde a început de trei ani viața cea nouă, și se pare că te-ai strămutat deodată în vremile de acum cincizeci sau o sută de ani, când pasul Predealului era străbătut numai de câțiva păstori mocani cu oițele bărsane, când la Sinaia, după un lung drum de mărăță sălbătăcie, numai clopotul de utrenie și vecernie al călugărașilor rupea, dimineața și sara, pacea muntelui ascuns, iar pe dincolo, pe la Bratocea, necurmat veniau, pornite din Săcelele românești, carăle care duceam marfa la Brașov pe drumuri mai lesnicioase, pe suișuri și povârnișuri mai dulci, până la acest popas dintâi, după trei, patru ceasuri al Vălenilor, unde așteptau hangii și negustorii greci, veniți de prin Macedonia și Albania, unde târgoveții erau gata de un ajutor care le pria gospodăriei și unde boierii cari nu se duceau bucurosi aiurea, priviau de sus din cerdace la venirea chervanurilor cu bogăție „evropienească”.

Acum bogăția s'a dus, deși poate nu pentru totdeauna, căci acest pământ de sare și de păcură făgăduiește mult pentru viitor, și terenurile neatase ale statului și Eforiei mai pot înțoli o seamă de oameni, pe cari-i dorim să fie Români.

Dar ceia ce-a rămas, e omogenitatea poporației românești — este, după plecarea a doi conaționali negustori, un singur jidănaș pripășit, care vinde tinichele între patru pereți umil din strada cea mare, numită „Princesa Maria”, pentru ca să amintească o vizită din fuga automobilului, pe care locuitorii n'au uitat-o¹⁾.

A rămas iubirea, respectul pentru datină, care se păstrează în bolta joasă a negustorului, în

¹⁾ De atunci numărul Evreilor s'a înmulțit. Ar fi vre-o patru, cinci familii (1909).

căsuța frumoasă a târgovețului, în marea curte cu două caturi, cu împrejmuire de zid, cu pază de sălbateci zăvozi înaintea acareturilor bătrâne care nu cuprind mai nimic. E o datorie ca viața de mișcare ce se pregătește să nu se atingă de aceste scumpe scule, cari dau farmecul acestui colțisor de lume. A rămas buna viață țărănească, de oarecare belșug, a satelor vecine, de unde vin la bălciuri, mai ales la cele de sântă-Mărie, dăntuitori din șapte sate în șapte porturi, a căror potrivire ar fi în adevăr strălucitoare²⁾.

Intr'un „centru” sunt prăvăliile, înșirate pe o lungă stradă, grădina plină de colțuri de umbră, unde se pot aduce lăutari și bere bună, câteva din Curțile cele mai vechi, prin multele încăperi ale cărora rătăcesc umbre de boieroaice săracite. Și acolo e sărăcia Vălenilor, de unde a plecat târgul tot, așa precum din mănăstirea Sinaii a plecat târgul, reședința regală și locul de vilegiatură al Sinaii de astăzi.

Dăunăzi, clădirea, dela sfârșitul veacului al XVII-lea era în decădere, dacă nu în ruină. Fusesse dărîmată întâi de un cutremur din veacul al XVIII-lea, apoi de cutremurul cel strașnic dela 1802; atunci o înălțase din nou, împreună cu clopotnița și chiliile, cu ajutorul unui polcovnic dintre târgoveți, egumenul grec de atunci, din 1802-9, care ocărnuia acest mitoc al Cotrocenilor. Dar și după această reparație biserica a început să și piardă puterea. În urma multor stăruinți ale unui preot cu intenții bune, primarul, un harnic fiu de sătean care a putut să ajungă în rîndul și chiar în fruntea celor dintâi gospodari ai târgovețului, dl Simion Pisău, s'a înduplecat să dreagă cele stricate. Dar s'a făcut greșeala de a se înoui și unde nu era nevoie.

S'au șters inscripții — aceia a lucrărilor de după 1802 — s'a făcut din nou, fără a le fotografia măcar în întregime, chipurile cetitorilor, s'au văpsit cu uleiuri, într'o urită culoare cafenie, cei doi stâlpi rămași din obișnuita colonadă care despărția tinda femeilor de biserica propriu zisă, s'au făcut sfinți noi în genul „modern”. Totuși, cu înalta clopotniță, care poartă încă sus de tot, o inscripție grecească, tămănjită cu cenușiu, cu larga curte plină de morminte între zidurile de piatră, cu armonia liniilor arhitectonice, cu inscripția cea veche săpată deasupra ușii, cu podoabele sculptate ale acestei uși: cei patru evangheliști în cele patru colțuri, flori multe, și chiar un ciudat culbece sus, la mijloc, — cu ușa și poate chiar stranele lucrute frumos de un maestru care și-a însemnat numele, cu multe cărți mai vechi, mănăstirea, așezată pe un țapșan, care se vede bine din toate părțile, face încă impresie, deși una mai mică decât în vechile vremuri când în jurul ei se aduna toată viața din aceste părți.

Ceva mai departe, un pod de piatră înalt trece peste apa ce se răsfiră ușor pe un larg pat de prund peste care atarnă crăcile sălcilor.

Peste apă sau „vale” — i-se zice și Văleanca — e casa apelor, un chioșc după moda turcească, unde gâlgăie izvoarele la care vin locuitorii cu sticlele și cofițele lor. După obiceiul străvechi, modă de Constantinopol, o cafenea simplă e înghetată în jurul locului de unde pleacă undele răcoritoare și, cu ceșuța goală înainte, oameni cari nu știu ce-i lucrul și timpul și ce lume se mișcă în jurul liniștii lor de ațipire. Apoi tot mai în sus, aceeași „stradă mare” trece între clădiri publice, între bărbierii mai mult goale și între prăvălii de căteva feluri, în care, agale, negustori și meșteri români își fac, foarte curat, rostul de câștig.

Strade înguste, printre uluce și ziduri, duc la mahalale, printre aceleași bune case pașnice sub coperișurile țuguiate de șindrilă neagră. ce pare că nu poate putrezi. O biserică se află în mijlocul fiecăreia. Colo biserica Berceșilor, o imitație, dela începutul veacului trecut, a mănăstirii, cu o ciudată inscripție în care slovele să-

²⁾ E, și nu prea. Portul se strică, ori se duce! (1909).

pate au ductul celor arabice, întrebuintate de Turci; apoi biserica lui Filip, bunul Trei Logo-făt Filip, care era privit ca un binefăcător în toate privințele al Ținutului și care e pomenit într'o frumoasă cuvântare simplă ajunsă până la noi prin mijlocirea profesorului Gorjan, traducătorul Halimalei (după el au venit tot dascăli distinși, ca David Almășanu, latinistul din Brașov, și, mi-se spune, chiar viitorul arhimandrit Ilariu Pușcariu, alt Ardelean). Mai departe, într'un Ținut ca de țară, biserica Berivoieștilor, pe care mahalagii o cred veche de trei sute de ani, se repară cu cheltuiala lor; în apropierea ei se ridică o cruce de pomenire din veacul al XVIII-lea. Sf. Ioan, mai aproape de centru, pe drumul ce scoate din Văleni spre Nord, e prefăcută cu totul, fiind chiar în începuturile sale foarte nouă. Și, în sfârșit, tocmai la capăt, o biserică de prin anii 1830, Sf. Nicolae, cu bune zugrăveli ce par încă proaspete, lângă grădina unde se face o singură dată pe an, la Paști, hora pentru popor.

Lista cursurilor

din anul 1911.

- A.D. Xenopol: „Din Istoria Românilor”.
- Virgil Arion: „Din sociologie”.
- A. C. Cuza: „Din economia națională”.
- C. Alimănișteanu: „Din economia națională”.
- V. Bogrea: „Literaturi europene”.
- N. Dobrescu: „Din istoria bisericii”.
- Dr. I. Răducanu: „Organizarea națională a vieții noastre economice”.
- Lt.-col. I. Manolescu-Mladin: „Armata română în trecutul românesc”.
- D. N. Ciotari: „Gimnastica suedeză”.
- G. M. Murgoci: „Geologie și geografie”.
- Dr. St. Bogdan: „Din domeniul chimiei”.
- Dr. C. Șumuleanu: „Din domeniul chimiei”.
- V. Pârvan: „Istorie veche”.
- H. Frollo: „Din literatura italiană”.
- Ing. Mircea: „Despre petrolul”.
- N. D. Popovici-Lupa: „Gospodăria noastră rurală”.
- N. Iorga: „Istoria Românilor după călători străini”.
- N. Iorga: „Istoria Românilor după scrisori contemporane”.

Din străinătate.

Răscala din Albania. Corespondentul ziarului englez Times, publică următoarea corespondență din Podgorița:

„Am isprăvit turneul dela fruntarii, pentru a vizita refugiile dela Malisor. Am parcurs un mare număr de sate, între Plavnița și Podgorița. Aceste sate sunt pline de refugiați, dintre cari cea mai mare parte e într'o desăvârșită mizerie, cu toate că Muntenegrenii îi ajută cu slabele lor mijloace. Am dat peste o casă care adăpostea nu mai puțin de 36 persoane. Aproape toți refugiații sunt bătrâni, femei și copii; bărbații valizi sunt încă la campanie. La Goutovski, am văzut o trupă de câteva sute de oameni. Nici unul din ei n'au zise vorbind despre amnestie. Le-am făcut cunoscută condițiile oferite de guvernul turc și le-am zis că Sultanul a oferit 10.000 lire pentru reconstruirea caselor distruse.

Ei mi-au răspuns cu o energie sălbatecă că nu se vor înapoia la vetrele lor, chiar dacă sultanul le-ar umplea casele cu aur. Ei ziceau că nu sunt decât patru secole, când erau neatârnați, și că nu vor cu nici un chip să se supună jugului turcesc. Ei au adăugat că regele Nicolae e singurul lor prieten și că n'au pierdut încrederea în el. Au declarat că avutul lor a fost distrus și că atrocități fără seamăn au fost comise contra lor. S'au aruncat bătrâni și femei în flăcările caselor aprinse.

La Goșiș, pe graniță, am văzut o mulțime de case în ruină. Câteva sate creștine au scăpat de perzanie, probabil din pricina vecinătății imediate a trupelor muntenegrene dela graniță.

În satul Fandina am văzut peste 500 refu-

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuințe, garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

INFORMAȚII.

A R A D, 29 Iunie n. 1911.

— **Buletin metereologic.** Institutul metereologic anunță vreme caldă, cu puține ploi în părțile de cătră miază-noapte și apus.

Temperatura la amiază a fost de 24.4% Celsius.

— **Sănătatea Majestății Sale Regelui Carol.** Ni-se anunță din Sinaia: Majestatea Sa Regele Carol, este perfect restabilit. Zilnic face plimbări lungi, în jurul parcului castelului și chiar excursii până la „Cuibul Principesei” și „Stâna regală” acompaniat de prințesa Maria și prințisorul Nicolae.

— **Concertul Corfescu în Lipova.** Ni-se anunță din Lipova: Artistul nostru **N. Corfescu** a anunțat pe Dumieucă seara, un concert în sala dela hotelul Arhiducele Iosif. Publicul românesc face pregătiri pentru participare în număr cât mai mare la acest concert.

— **Di N. Iorga despre părintele Mangra.** În revista sa «Neamul Românesc», dl Nicolae Iorga osândește cu toată asprimea declarațiunile părintelui Vasile Mangra, care a îndrăsnit să ceară guvernului dela Budapesta dizolvarea comitetului și partidului național.

Di Iorga spune:

«Un Mangra poate răsări ori unde. Și în Germania, în Anglia, în Suedia, în Norvegia și Danemarca. De ce nu? Sămânța dracului se svârle doar peșta lumea. Dar, în acele țări, iată ce se face cu buruiana Satanei.

«Un glonte într'o astfel de piele? Dar cine are să fie prostul care să aleagă moartea prin ștreang pentru a face din Mangra un erou și martir! Nu. Ci de o altă moarte trebuie să se facă vrednic un astfel de neom. De moarte morală.

«Înțelegeți. În jurul lui, golul. Ori unde. Nici un Român nu intră unde stă el, unde mănâncă el. Vorba lui n'are răspuns. Scrisul lui se aruncă necetiv Bolnavii nu l primesc când vine cu trupul Celui vândut lui Iuda întâiu! Mai bine îngropare fără preot decât cu Satanailă pe urmă. Și, când cutează a face slujbă în biserică, să iasă din Bisercă toată lumea. Iar cine s'a îndărătnici să rămâie, să fie învățat minte.

»O nație întreagă să proclame moartea morală a celui mai fără de rușine dintre vânzătorii pe care de mult timp i-a dat, în ceasuri de blestem, acest neam!»

Di Saba Somănescu, fost president al Camerei și al Ligei Culturale, a trimis la Roma o frumoasă coroană de lauri, toată de argint, spre a fi depusă pe monumentul regelui Italiei Victor Emanuel II, ca omagiu din partea unui patriot român, celuia care a contribuit atât de mult la unitatea poporului român.

— **Demisia d-lui Xenopol din partidul conservator-democrat.** Din Iași ni-se scrie: Dl A. D. Xenopol a acordat un interview ziarului «Evenimentul» din Iași, prin care confirmă știrea că a demisionat din partidul conservator-democrat din cauza deosebirii de idei dintre d-sa și dl Take Ionescu, dar adaogă că nu se va înscrie deocamdată în nici un alt partid. Unele ziare afirmă anume că dl Xenopol va intra în partidul naționalist al d-lui N. Iorga.

— **Noi membri de onoare ai «României June.»** Din Viena ni-se scrie: Societatea «România Jună» din Viena a proclamat ca membri de onoare pe filantropul Stroescu, publicistul Scotus Viator, doctorul Bianu din Buzău, dl I. Moța, directorul ziarului «Libertatea» din Orăștie și pe aviatorul Viaicu.

— **„Povestea mea.”** Se anunță din Londra: Luisa, fosta moștenitoare a tronului saxon, și-a scris biografia, care va apare la toamnă. Titlul cărții e: *Povestea mea.* În introducere d-na Toselli spune:

Am fost provocată să desmint afirmațiile inexacte câte s'au răspândit de zece ani încoaci, despre

viața și faptele mele. Am tăcut până acuma, fiindcă am ținut sub demnitatea mea, să răspund calomniatorilor mei. Acum însă, când copiii mei nu peste mult ajung vârsta, când li-se vor povesti aceste calomnii, îmi împlinesc datoria mea de mamă, dacă voi spune *adevăratele motive*, cari m'au silit să părăsesc Drezda și din pricina cărora am fost exilată din Saxonia. Nu vreau, ca istoricii Habsburgilor și a familiilor domnitoare saxone să continue aceste inexactități.

În introduce d-na Toselli protestează că dânsa ar fi autorea cărții *Bekentnisse einer Prinzessin.* Pe coperta ieste pusă ca autoare: **Luisa de Toscana moștenitoarea de odinioară a tronului saxon.**

— **Teatru în Beiuș.** Corespondentul nostru care a raportat, în n-rul dela 28 Iunie, despre reprezentarea teatrală din Beiuș, ne roagă să mai adăogăm la acea corespondență că, alături de d-na Livia Dr. Cosma a muncit pentru reușita reprezentării teatrale și d-na Anghela Sălăgianu n. Buteanu, profesoară la școala de fete.

Laudă i-se cuvine și d-lui Demian Sebeșianu, învățător în Secușig, care a pus la dispoziția diletanților o colecție întreagă de frumoase costumuri bănățenești, contribuind astfel în măsură mare ca sărbarea să aibă caracter adevărat românesc.

— **Tot tricolorul.** Jandarmii, împreună cu pretorii, persecută și mai departe tricolorul nostru. În Marcoveț (Banat), unde s'a făcut alegerea consiliului comunal, alegătorul Toader Ureche se încinsese cu un brâu, în care erau și culorile noastre. Un jandarm l-a provocat, să-și desingă brăul. Se'nțelege că Românul nu l-a ascultat, spunându-i, că brăul e la portul românesc o parte din îmbrăcăminte, deci după ordinul chiar al lui Khuen-Hédervary nu-l poate sili să umble descins ca un lăieț. Jandarmul l-a dus, însă, la solgăbirăul, care conducea alegerea. Ca să-și câștige iute un merit „patriotic” i-a luat Românului brăul cu sila și l-a mai dat în judecată. „F. Pop...”

— **Incheierea anului școlar în Sibiu.** Zilele acestea toate școlile din Sibiu și-au închis porțile. Incheierea festivă a anului la Seminarul Andreian s'a făcut Marți în 14/27 Iunie, la orele 10 a. m., în sala institutului pentru festivități.

Joi, în 16/29 Iunie, la 11 ore a. m. s'a făcut incheierea festivă a anului școlar la Școala civilă de fete a „Asociațiunii”. Împlinindu-se în anul acesta 25 de ani dela înființarea acestei școale, Mercuri în 15/28 Iunie s'a aranjat un frumos concert împreună cu reprezentatie teatrală din partea elevelor școalei.

Tot în aceste zile s'a încheiat anul școlar și la celelalte școale străine din Sibiu, — două gimnazii și două școale reale, săsești și ungurești — unde grosul elevilor, mai cu seamă la gimnaziul unguresc, îl dau în prima linie Români. (Mai toți elevii sunt Români).

— **Vaporul „Principesa Maria.** Din București se anunță că vaporul „Principesa Maria” al serviciului maritim român, închiriat de damele musulmane pentru recepțiunea sultanului, s'a înpotmolit eri seara lângă Prinkpo. Pasajerele au debarcat. Incercările de despotmolire nu au reușit.

— **Vlahuță în ungurește.** Am adus știrea că „Nirvana” D-lui I. L. Caragiale, a fost tradusă în ungurește și publicată în foiletonul ziarului „Világ”. Numărul de astăzi al aceluiaș ziar aduce acum o traducere reușită din nuvelele lui Vlahuță.

— **Salariile profesorilor noștri din Blaj.** Consiliul și senatul de administrație al fundațiunii șulutane și-a ținut ședințele în Blaj, la 16 și 17 Iunie. Despre ședințele aceste i-se scrie între altele, „Gazetei”:

După terminarea programului ședinței senatului, s'a constituit tot în sala arhierilor o conferință sub presiunea d-lui Pop de Băsești, care discută chestiunea înmulțirii salariilor profesorelor de aici, stabilind două isvoare. Anume să se mărească didactrele, apoi să se colecteze un fond anume în scopul augmentării acestor salare; s'a și ales cu aclamațiune un comitet esecutiv, care să stabilească un plan, după care să ajungem mai curând la țintă. În comitetul acesta s'au ales domnii: Dr. Victor Smigelski, Dr. Vasiliu Suci, și

giați. Toți refuză să se întoarcă acasă fără o garanție expresă a regelui Nicolae. Altfel ei sunt decisi să moară de foame sau să se arunce în lacul Sentari. Pe colinele din vecinătate, un mare număr de locuințe sunt deșarte și nu se vede o viețuitoare, în afară doar de soldații turci, cari au ocupat colinele acestea.

După știrile adunate din toate părțile, țara Malisiorilor catolici ar fi complet devastată. De altă parte, toate casele aparținând triburilor catolice din Sereli și din Kastrati au fost incendiate. Mărturiile italienilor, cari au asistat la punerea focului, nu lasă nici o îndoială cu privire la aceasta”.

Programul guvernului francez. Miniștrii au ținut aseară un consiliu de cabinet și au stabilit liniile principale ale declarațiunilor ministeriale, dar au hotărât mai cu seamă să facă tot posibilul ca bugetul actual să fie votat.

Declarațiunea ministerială va fi foarte scurtă și va afirma într'un mod hotărât dorința cabinetului de a governa și a revendica toate prerogativele puterii.

Cabinetul va însuși reformele din programul precedentului cabinet, dar se va ocupa mai întâi de realizarea reformei electorale cu niște modalități în stare de a fi primite de întregul partid republican; apoi de reforma fiscală și de statutul funcționarilor; dar cât mai curînd va depune toate silințele spre a face ca bugetul actual să fie votat fără întârziere. Noul cabinet se va sili să obțină reintegrarea impiegaților căilor ferate, dar a declarat că va renunța să ceară parlamentului măsurile la care s'a gândit cabinetul precedent.

Numai în urmă ministerul va prezenta un proiect pentru regularea chestiunii delimitărilor cari au produs cunoscutele răscoale.

Invitare de abonament.

Stăm în fața unui nou semestru de abonament. Acum când o campanie detestabilă, neloială și ingrătă s'a pornit împotriva ziarului nostru, drept răsplată pentru nesfârșitele sale servicii aduse cauzei naționale, avem îndoită nevoie de sprijinul prietenilor și a cetitorilor noștri statornici și credincioși, cari nu s'au lăsat mistificați nici terorizați.

Li rugăm pe toți să grăbească cu reînnoirea abonamentelor, și să facă o propagandă în cercul lor, pentru câștigarea de noii abonați, pe rezistanțieri să-și achite datoriile lor, căci ziarul nostru este avizat acum la propriile sale puteri în lupta grea ce o duce pentru interesele naționale.

În față, loviți cu șaptesprezece procese de presă, dintre cari cel dintâiu se va desbata la 16 August în spate loviți de focul concentric al unei propagande organizate de calomnii, minciuni și invective, nădejdea noastră se reazămă pe acea parte sănătoasă a publicului nostru care are independența sa de judecată, spiritul de discernemânt și devotament adânc, desinteresat și sincer pentru cauza națională.

Apelăm deci la ce e mai bun în societatea noastră, la acea parte a publicului nostru care poate crede în indemnurile cinstate ale unui ziar, în mărturisirile sale de credințe loiale și drepte, fiindcă cugetarea ei însăș este nestrucată, loială, dreaptă și cinstită.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Redacția și Administrația „Tribunei.”

monioi, Dr. Teodor Mihali și Dr. Ștefan C. Pop, deputați în cameră, Dr. Iuliu Maniu, avocat diecesan, Dr. Augustin Chetan director gimnazial, Ioan Negruțiu, director preparandial, Dr. Tripou, Dr. Izidor Pop, avocați George Pap, consilier ministerial, Dr. Alexandru Pop, medic diecesan, Gavrilă Precup, profesor, Ștefan Popșian, spiritual, Dr. Ioan Pop medic sup. militar, Dr. Ioan Mihali fiscal comitatens, și Arton Popa protopop.

— In comisiunea pregătitoare de 3 s'au reales 5 ani domnii Simeon Pop Matei, George Pop Iuliu Bărdosy.

Averea fundațiunii a fost cu sfârșitul anului 1909. — 1.032.634.30 cor., iar cu finea anului 1910 a fost 1.087.497.68 cor. deci în decursul anului 1910 capitalul a crescut cu 54.863.38 cor.

— **Aur în minele dela Brad.** Din Brad ni-se comunica că în mine dela Musariu s'a dat peste o bucată vină de aur. S'a găsit într'un loc o cantitate compactă de 40 kg. aur, cu această descoperire s'au reluat din nou săpăturile în această mină, care era menită părăginirii.

— **Victimele uraganului din Triest.** Zi de zi se pescuiesc cadavre de ale victimelor uraganului din Triest. Până acum s'au aflat șasesprezece cadavre, rămânând și pe mai departe necunoscut numărul complet al victimelor.

— **Expoziția școlară.** La școala noastră din comuna Hondol, cu ocazia examenului de finea anului, s'a aranjat o mică expoziție de cusături cu motive românești și unele economice, lucrate în mic, din lemn. Lucrurile de cusut le-au lucrat fetițele dela școală, în timp scurt de 2 luni, sub conducerea harnicei domnișoare Olivia Mișu, fica preotului din loc; iar unele economice le-au lucrat elevii dela școală sub conducerea învățătorului I. Crișan. O bucurie curată și o mulțumire mângâitoare a umplut inimile poporenilor din zonă, când au putut privi cu de-amănuntul lucrurile frumoase și practice ale micilor lor copile, pe lângă răspunsurile înțelepte și plăcute ce au primit dela ei și din cele ale învățătorului. Aceste rezultate edificatoare se pot ajunge acolo unde preotul și învățătorul își cunosc chemarea și se silesc a face din destul datorințelor lor sfinte pentru neam. *«T. Rom.»*

— **Falsificator de bancnote românești.** Telegrama din Viena au anunțat că un anume Mihail Moscovici din Piatra-Neamțu a fost arestat deoarece s'a descoperit la locuința sa bancnote românești falsificate. Adevăratul său nume este după cât se pare Beno Marcovici care a dispărut de vre-o 7—8 luni din Piatra-Neamț după ce a încasat 500 de lei cu polițe false dela dl. Gh. Ionescu-Pleșea, și la banca industrială, pe care cu semnături falsificate ale unor comercianți și pentru care ispravă a fost trimis în judecata Tribunalului din acest oraș.

— **Uragan în București.** În urma căldurilor tropicale cari au fost în ultimele zile în București, eri pe la orele 11 dim. o furtună puternică și deslănțuit asupra Bucureștilor.

Sute de case au fost desvălite de furtună, mii de arbori fructiferi și copaci au fost trântiți la pământ, iar alții scoși din rădăcină și aruncați la mare distanță, numeroase case au fost inundate și nu a lipsit mult ca să nu înregistrăm și victime omenești.

— **Șoseaua Pantelimon pe o întindere de 500—600 metri era complet inundată.** Apa ajunsese la o înălțime de un metru.

Punțile caselor și podetele, pluteau pe de-așuri, iar circulația vehiculelor era absolut imposibilă.

— **Și în alte părți a bătuit acest uragan,** dur nu se cunosc până acum toate stricăciunile ce a pricinuit.

Din județe vin știri că firele telegrafice și telefonice au fost mai pretutindeni stricate pe de o parte de furtuni, iar pe de alta din cauza descărcărilor electrice.

— **Mulți stâlpi de telegraf au fost trăsniți.**

— **Distincție.** D. Iosif Micu prin decretul regal 1713 din 12 Iunie a fost decorat cu ordinul „Crucea serviciului credincios cl. I.” Domnul Iosif Micu este fiul d-nei și dlui Iosif Micu paroh în comuna Feldioară (Brașov) și funcționar al ministerului de domenii din București. Felicităm pe d. Micu la binemeritata distincțiune.

— **Ușăgul din Cluj.** Această gazetă unguerească, fiindcă apare în Cluj, are aerul să cunoască toate chestiile cari ne frământă pe noi. Scrie mereu despre Români, răstălmăcind faptele, fie din recredință fie din prostie. Nu de mult a scris un articol despre aniversarea dlui Iorga, iar astăzi polemizează cu domnul Xenopol. Dar cine are vreme să se mai ocupe și de spusele ăstorfel de fițuici?

— **Nouii avocați români.** Înaintea comisiei de examinare din Budapesta au depus astăzi cenzura de avocat următorii candidați români: Dr. Coriolan Grădinar, Dr. V. Boronea, Dr. Ilie Gropșian, toți trei bănațeni și Dr. Heteou, sătmărean.

— **Insuficiențele instrucțiunii juridice.** Se anunță din Oradea-mare: Profesorul dela academia de drept din Oradea-mare, Dr. Molnár Imre, a făcut obiectul unei critici severe insuficiențele actualei instrucțiuni maghiare. A spus că studenții în drept sunt preocupați mai mult de partea utilitaristă a carierei, fondează familia înainte de terminarea studiilor și își sacrifică astfel pregătirea superioară. Cei mai mulți sunt în stare poate să câștige multe parale, dar rămân *jurisți răi.*

— **„Pia Desideria.”** Sub acest titlu unul dintre cei mai de seamă critici literari ai Sârbo-Croaților Marko Car (pronunțat Țar) scrie într'un ziar de frunte sârbesc, un articol în care își rosteste dorința ce are față de neamul său. Zice că de-ar fi bogat, ar întemeia o revistă prin care ar urmări două scopuri: a) cultivarea idealurilor estetice în literatură și b) sistematica urmărire a realizării *unității culturale* a Sârbilor și Croaților. Dar Car mai zice, pentruca îndeosebi unitatea literară a acestora să se înlățească, trebuie ca la această revistă să concureze și Sârbi și Croați, precum și ca ia să nu se întemeieze nici în Belgrad, nici în Agram; căci patriotismul și ambiția locală ar face ca revista să nu poată dăinui în nici unul din aceste centre. De-aș fi eu bogat, zice Car, aș face această revistă într'un centru cultural mai mult neutru, și pentru Croați și pentru Sârbi, anume în Raguza. Cu trecutul său strălucit în ale culturii și cu situația geografică care o pune în atingere nemijlocită cu lumea (latină) apuseană, Raguza are puțința ca ideile vechii culturi latine și de progres — care convin minunat spiritului sud-slav — să le frământă, să le prefacă și să le transmită în celelalte părți ale poporului nostru sârbo-croat.

Iar gândul cu care Marko Car repetă „de-aș fi bogat” în aceasta „Pia Desideria” este, pe cât se simte din ele, de-a ambiționa pe vr'unul din bogătanii Sârbi sau Croați spre a înlățui această revistă sârbo-croată la Raguza.

— **Alegerea de notar din Crocna.** Într'unul din numerii noștri trecuți, am publicat, pe baza unei corespondențe, că preoții din notariatul Crocnei, au votat la alegerea de notar ținută în 22 I. c. cu candidatul ungur Velics, cu toate că subprefectul Bolyos József, candidase și doi români.

Primum acum o lungă întimpinare dela părintele Ioan Serac, din Feniș, în care spune că este adevărat că subprefectul a candidat și doi români, dar nimeni nu se aștepta la aceasta și alegătorii se angajaseră pentru Velics, fiindcă competenții români nici nu i-a avizat despre intenția lor.

Cei ce au strigat întâi „Trăiască Velics!” n'au fost preoți români, cum s'a susținut, ci ovreii Polátsek, azi mare proprietar al domeniului din Iosășel, care ar putea fi în mâinile unui român, ca să nu se amintească numele Consistorului din Arad. Dealtecum, adaugă părintele Serac, cu posturile de notar din seminița noastră — precum ne arată experiența — nu ne putem feri.

Cu toate astea, termină dl Serac, avcam noi curajul să strigăm pe unul din neamul nostru, era însă prea târziu, din două rele deci (ungur și jidan) am ales pe cel mai mic.

— **Femeia la Eschimoși.** La Eschimoși femeia este privită ca un obiect de schimb, pe care bărbatul îl dă în prețul cel mai mic, celui ce voiește să-l poseadă. Cu preț urnește vre-un alt obiect, de care are lipsă; piele de animal, o lance, sau puțină făină. Taina căsătoriei nefiind cunoscută la ei, tânărul conduce în șatra sa pe fata, cu care voiește să trăiască împreună, fără nici o ceremonie. După ce se satură de ea, o dă la un altul, luând și el altă femeie.

Prefectul de poliție al Canadei de Nord, Yennigs, și-a pus de scop al vieții propagarea moravurilor creștinești între Eschimoșii „Kogulock”, locuitori ai țării. Le ține vorbiri, îndemnându-i să abandoneze traiul lor sălbatic, și să lege căsătorie. Cu toată abnegațiunea, cu care luptă acest misionar, rezultatul dovedit până acum, e puțin mulțumitor, deoarece ce numai 4 Eschimoși i-au urmat sfatul. Cu tot rezultatul puțin, Yennigs susține și mai departe propagarea moravurilor, căci zice dânsul „va veni vremea când vor vedea Eschimoșii adevărul nizuințelor mele.”

— **Despre defunctul rege al Belgiei, Leopold.** Paoli Xavier cunoscutul detectiv al curților europene publică într'un ziar niște amănunte din viața fostului rege al Belgiei Leopold, făcând și o caracterizare reușită a defunctului. Spune între altele, că Leopold era ocupat mai mult de afaceri financiare, cari îi aduceau venit mare. Făcea mereu la planuri pe cari le dicta apoi secretarului său, ca să nu le uite. În toate afacerile aceste nu cerea ajutor străin.

— **Plăcea mult Parisul unde cu toate poveștile ce se născocise în jurul lui, nu caută plăcerile atribuite lui.** În timpul de 10 ani, în care ziarul umoristic îl afișau ca pe curtezanul renumitei Cleo de Mérode, regele n'a avut o singură întâlnire cu dânsa. Ura muzica, teatrul, arta modernă, în schimb admira arta clasică, monumentele vieții și avea o slăbiciune deosebită pentru flori. Avea teamă de răceală, pe care servitorii folosindu-o ca pretext primeau de câte ori voiau concediu. Era deajuns ca să strănute în fața regelui ca dorința lor să fie ascultată.

— **Despre baroneasa Vaughan,** Poli spune, că ea a fost singura femeie iubită de Leopold. Deja la întâia vedere, regele s'a îndăgostit în dama cea frumoasă care era pe atunci numai de 22 de ani. Relația lor a fost tănuțită multă vreme.

Cu miniștrii săi regele Leopold se purta scurt. Nu odată s'a exprimat că „miniștrii mei sunt proști, dar își permit totuși luxul acesta, deoarece trebuia să facă ceea ce voiesc eu”.

— **Mare incendiu în Salonic.** Din Salonic se anunță că în suburbiul Hania Sofia a izbucnit ieri noapte un groaznic incendiu, care a putut fi localizat de-abia azi dimineată. Paguba pricinuită este evaluată la două milioane coroane.

Dr. VICTOR GRAUR.

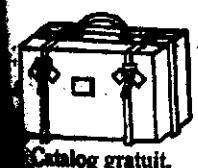
Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de danțistică.

Arad, Andrassy-ter Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

— **Nouă cale ferată.** Ministerul de comerț a dat concesiune să se facă lucrările de pregătire pentru linia ferată Sibiu—Rășinar.

Schmidt M
curelar și fabricant de șele și geamantane
Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegătește cu mult totfelul de accesorii pentru trăsuri și călărie. Cele mai fine genți pentru călărie și toaletă, geamantane, portmonee, portofeluri, brățuri și săculețe p. femei în m. asortiment. Articole de vânatoare și sport, în orice calitate, bicicuri, bețe de călărit, jamperi, fotbaluri, etc.

Pod peste Olt. Firma de negustorie de lemne Mersing și Lassel a primit permisiunea de a construi un pod peste Olt, ce duce la pasul Turnu-Roșu. Cheltuielile de clădire fac 80 de mii coroane.

*

Ajutoare pentru învățăceii dela comerț. Societatea comercianților români din Brașov oferă pe anii 1911—1912 ajutoare de câte 50—100 cor. anual pentru învățăceii aplicați deja sau pentru acei cari se vor aplica de aici înainte în Brașov la vre-o ramură de negoț.

Aceste ajutoare se asigură învățăcelor pe 3 ani cât se vor afla în Brașov la vre-o ramură de negoț dacă se poartă bine.

Petenții după aceste ajutoare au să substearnă aici următoarele documente:

1. Carte de botez; 2. Atestat de școală; 3. Atestat despre starea materială a părinților; 4. Cei deja aplicați la un stăpân au să alătore și contractul încheiat cu șeful și aprobat de autoritatea industrială și comercială din loc.

Cererile de ajutoare sunt a se adresa domnului Ioan Săbădeanu, comre. în Brașov.

Brașov, 15/28 Iunie 1911.

Ioan Săbădeanu m. p., președinte. Ioan Lengeru m. p. secretar.

*

Marina de războiu a României dispune de o șantieră în Galați care ca toate întreprinderile statului, cauzează multă bătaie de cap guvernelor.

În apropierea imediată a șantierii se mai află o a doua, care e proprietatea firmei Fernich.

Stabilimento tecnico din Triest și-a pus ochii pe amândouă. Pe alui Fernich a și cumpărat-o. Cu guvernul român acum pertractează.

Stabilimento Tecnico țintește să facă din aceste întreprinderi o șantieră modernă. Va acorda mare atenție construcției de vapoare de războiu, de vapoare comerciale, remorchere și elevatoare de cereale, spre care scop i-ar sta la dispoziție un front, lung de 400 metri, spre Dunăre.

BIBLIOGRAFII.

A apărut în editură proprie «*Elemente de geografie universală*» pentru preparandii și școlile medii, de Nicolae Mihulin profesor.

Se poate comanda la librăria »Tribuna« din Arad.

*

A apărut și se găsește de vânzare la „**Librăria Tribuna**” cu prețul de 2 cor. plus 20 bani porto:

Iuliu Tr. Mera: Din Țări străine. Studii și schițe de călătorie. Un elegant volum de 160 pagini, cu portretul autorului și o prefață de R. Ciorogariu.

Cuprinsul volumului e;

Raffael;

O țară fericită (Germania);

Pictura olandeză;

Michelangelo;

Rembrandt;

Tizian;

Din țara morilor de vânt;

Capri;

Cel mai mare idealist;

Sora lui Leopardi;

Sorrento;

Savonarola.

*

A apărut și se găsește de vânzare la librăria »Tribuna« cu prețul de 50 bani:

«**Ce e Tribuna zilelor noastre**» de Octavian Goga.

Cuprinsul broșurii e:

1. Noua harță și urzitorii ei.

2. Adevărații »proprietari« ai »Tribunei«.

3. Un paradox frivol: Tovărășia »Tribuna« — Mangra.

4. Tabu.

5. Rostul scriitorilor în »politică«.

6. Două mentalități: Budapesta — București.

7. Prin noi înșine.

8. Adevăruri.

9. Scrisoare deschisă către dl dr. A. Vaida.

Poșta Redacției.

G. S. (Viena). Nu o cunoaștem nici noi.

Poșta Administrației.

Atanasiu Botézan, Petrósz. Abonamentul D. voastre e achitat până la 1 Iulie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și vna

GRUBER DEZSÓ

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,

Colțul străzii Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul »Fészl«

Noutăți în pălării de domni și copii, albituri, cravate și totfelul de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștiințios!

BEISZ

MIKSA

fabrică de

MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Leon Tolstoi.

49

RĂZBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Generalul își încrunță sprincenele, întoarse privirea și-și văzu de drum:

— Doamne! ce naivitate! zise el.

Nesvitzki, isbucni în ris și-l îmbrățișă pe prințul Andrei, dar acesta foarte palid, îl respinse și întorcându-se către Gerkoff cu o flacără de mânie în ochi:

— Domnule, rosti el cu vocea pătrunzătoare și cu un tremurat ușor al fălcii de jos, dacă vrei să-l faci pe bufonul, nu te pot împiedeca, dar îți declar că dacă îți vei mai permite astfel de glume față de mine, te voi învăța eu cum trebuie să te porți.

— Dar n'am făcut nimic, doar l-am felicitat, făcu Gerkoff.

— Eu nu glumesc cu dta, să taci! strigă Bolskonsky și lăsă pe Gerkoff cu buzele umflrate.

— Liniștește-te, prietene.

— Dar înțelege odată, răspunse prințul Andrei. Ori suntem ofițeri cari iau parte la succesele și la tristețele campaniei, ori suntem niște lachei pe cari afacerile stăpânilor nu-i interesează. Au pierit patruzeci de mii de oameni, armata aliată e distrusă și mai poți glumi? spuse el în franțuzește. Lasă asta pe seama unui neghiob ca acest domn, pe care l-ai făcut prietenul dta. Dar dta să nu te ții de așa ceva.

El repetă cuvântul **neghiob** în rusește cu un accent

francez, în scopul de-a fi auzit de Gerkoff. El aștepta să vadă dacă nu cumva husarul i-o răspunde ceva, dar acesta ieși din odaie.

XXIX.

Regimentul de husari din Pavlograd era la o distanță de două mile de Braunau. Escadronul din care făcea parte Rostoff își avea cartierul în satul Zalzenk. Rostoff locuia cu comandantul escadronului Demisoff, în cea mai bună casă din sat.

În 8 Octomvrie, în vreme ce întregul stat major era zăpăcit de vestea înfringerii lui Mack, viața escadronului nu era tulburată de nimic. Demisoff, care jucase toată noaptea la cărți, nu se întoarse încă acasă; Rostoff însă ieșise dis de dimineață ca să îngrijească de furagiu și se întoarse călare destul de devreme.

— Ce-ți face stăpânul? întrebă el intrind în casa pe care o ocupa împreună cu Demisoff.

— Nu l-am văzut de-aseară, răspunse Lavrușka, ordonanța lui Demisoff. Sunt sigur că a pierdut la cărți. Fiindcă atunci când câștigă se grăbește să se laude la toată lumea; de vreme ce nu s'a întors până acum, e semn că e jumultit rău.... Când o să se întoarcă acasă are să fie furios. Vreți cafea?

— Bucuros, bucuros.

După zece minute Lavrușka servi cafeaua.

— Uite-l că vine. De acum am pătit-o.

Rostoff se uită pe geam și-l zări pe Demisoff. Demisoff era un om mic de statură, rumen la față, cu ochii negri și strălucitori, cu mustățile și părul sburlit; tunica îi falfăia descheiată, pantalonii lui largi de husar, cădeau în cute și chipiul îi era dat pe ceafă. El venea spre peron cu chipul întunecat și cu capul plecat.

— Lavrușka! strigă el. — Vino imbecile.

— Vin și fără să mă injurati, răspunse Lavrușka.

— Ah! te-ai și sculat, rosti Demisoff intrând în odaie.

— De mult, răspunse Rostoff. Am fost la furagiu și am văzut-o pe fraculein Matilda.

— Și eu sunt tufă. Nu, nici odată n'am avut așa glăvion... Cum ai plecat tu, am început să pierd... El să vină ceaiul!...

Și Demisoff tot mai posomorit și arătându-și dinții săi albi și puternici, începu să-și treacă mâinile prin părul său negru, stufos ca o pădure și cifulit.

— Inchipuieste-ți, nici o cartă...

El luă pipa pe care i-o întindea ordonanța, și strânse pumnii, aprinse tutunul și strigă bătând cu piciorul în pământ:

— Șapte de as, îndrăcitul, câștiga mereu...

Își sparse luleaua și-o svârli încolo. Apoi, după o clipă de tăcere, începu deodată să-l privească pe Rostoff cu veselie.

— Dacă ar fi cel puțin muieri pe aci! Dar nu, nu ne rămâne decât să bem... Dacă ar începe cel puțin lupta! Hei, cine e acolo? strigă el, auzind în dosul ușii niște pași grei de cisme, un zângănit de pinteni și o tușă respectuoasă.

— E sergentul major, făcu Lavrușka.

Demisoff se strâmbă cât putu.

— Ce păcat! zise el aruncând punga în care avea de mai rămaseră câteva piese de aur. Prietene Rostoff, ia numără ce mi-a mai rămas și pune-mi punga sub căpătașul patului. Apoi ieși.

(Va urma).

Un candidat de avocat

cu practică, află aplicare momentană în cancelaria advocațională a subsemnatului.

Dr. Gheorghe Roxin,
advocat.
Oradea-mare (Nagyvárad).

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerintelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele de schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: **Maria-Enzersdorf bei Wien.**

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K — 66 litru.
Rizling — 68. Roșu — 74.

Vinuri noi: Carbenet alb K — 98 litru.
Șiller K — 52. Rizling K — 54. Rizling și Ruje amestecat K — 50 litru.

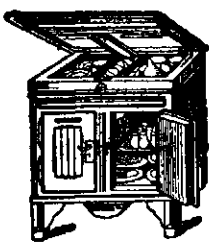
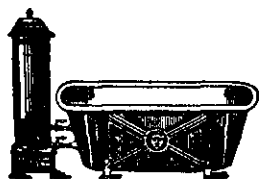
Rachie de treve (comină) K 1.48 litru.
Rachie de drojii 2.18, Rachie de treve (comină) specialitate K 1.80 litru.

Vinul și rachia să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie
Vase dau împrumut pe timp de două luni
Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
 propr. și neg. de vinuri
 Világos (Arad m.)

Dulapuri de gheață, vane de scaldat

provăzute cu cuptor de încălzit.

Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pe lângă prețuri convenabile. Tofelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V.,
Arany János-utca 22/II. (Colțul Bálvány-u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

Gândiți-Vă la viitorul Vostru!

În contra lipsei omul se poate apăra pe sine, precum și pe cei de aproape dacă cumpără obligațiunile societății de ajutorare reciprocă „**BIOS**” (Timișoara).

Fiecare se poate asigura, pe lângă plățirea taxei de înscriere 10 cor., a taxei de membru 12 cor., apoi pentru eventualele cazuri de moarte 2 cor. — toate plătite în un an — la cazuri de moarte suma de 2000 cor. — pe timp de 3 ani; la cazuri de incapacitate la lucru suma de 50 cor., lunar; iar după o plățire de 30 ani o anuitate de 600 cor. Ori-ce tată poate asigura pe fată la zestrea de 2000 cor. iar pe copil la majorenitate tot 2000 cor., — plățind rate bagatale. Dacă moare cel-ce plătește, încetează plățirea ratelor, iar copiii respectivi, primesc până la etatea de 15 ani anuitatea de 30 cor., iar la căsătorie ori majorenat suma asigurată. — Institutul are depina acoperire. Suma asigurată până acum se urcă la 20 milioane. — În casa statului e depusă suma de 200.000 cor. cauție

Cu lămuriri și prospect servește atât centrala din Timișoara cât și agentura din Arad.

Șef-agent pentru comit. Arad și Hunedoara:

Kökényessy J. Károly, Arad.

Se primesc bărbați de încredere ca agenți la sate ori orașe.

Pentru sezonul de primăvară!

Recomand magazinul meu bogat asortat în

pălării

albituri, cravate și mițe

Mare asortiment în pălării de băieți pe lângă prețuri fixe. Totodată recomand atelierul meu de blănărie pentru efectuarea a toffelul de lucrări ce cad în branșa aceasta pe lângă prețuri moderate și serviciu prompt.

Cu deosebită stimă:

Joan Bálint (János)

Timișoara-Fabric. Palatul orașănesc.

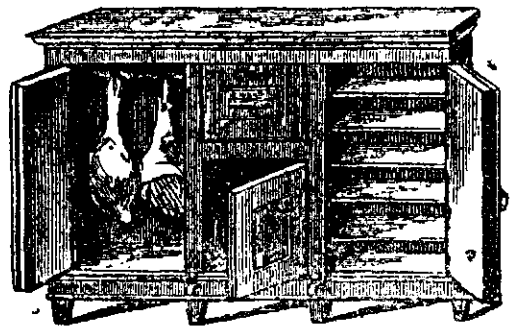
Adolf Wostry

atelier pentru garderoba de domni
Nagyzszeben, Reispargasse 11.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu stofe de Sibiu, Brașov, Brünn și stofe englezești, apoi uniforme militare, costume englezești pentru dame; jachete, mantale, după fazonul cel mai nou pe lângă garanță, cu prețuri moderate.

Serviciu prompt și conștiincios.

DERERA EDE
SUCCESORUL LUI RADOCSAY
Timișoara-Cetate, Piața Lendier 1

Mare depozit în dulape frigorifere, mașini pentru înghețată și unt, mase de bucătărie și spălat (patentate), aranjament de aluminiu pentru bucătărie și unelte de aramă, tinichea și cu smalt. Depozit pentru meseriași. Fabricații de mâna întâi pe lângă prețuri ieftine și fixe.

Mme Elise Weissberger
mare depozit de corsete,
Timișoara-Temesvár-Józsefváros
Strada Kossuth Nrul 15.

Fabricațiuni proprii:

Corsete moderne se pregătesc după măsură, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Mare asortiment în cordoane de dame.

Primesc reparaturi de branșe.

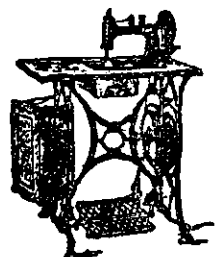
Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Horváth Béni
mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și **reparări de lucruri** ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuițare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

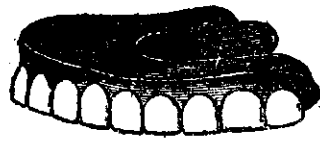
fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifolului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Pentru femei și bărbați**CAPSULELE SĂNID**

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuoragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplică (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király“
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

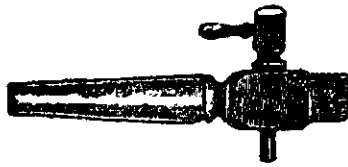
DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁCZ.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puteri
de mașini în

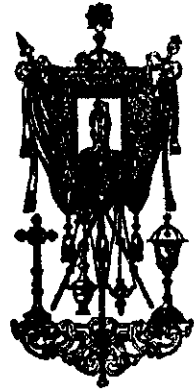
Brașov, Strada Lungă No 27.

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicarie precum și totfelul de picioare pentru masă, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat. — Lucrări de ornament. —

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot-felul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Giobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

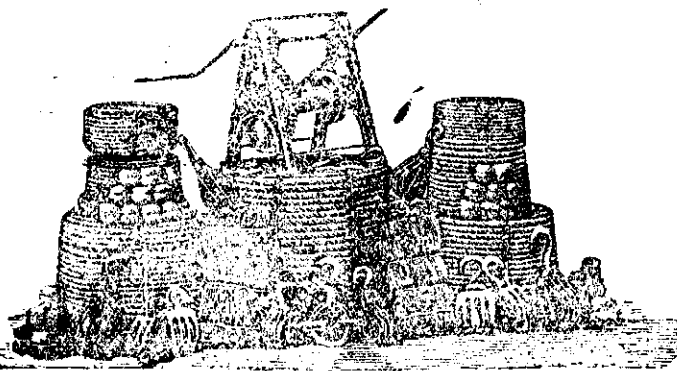
Pregătește totfelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot-felul de funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoj (Lugos). Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opritoare ștreanguri, hamauri, mreje p. pescărie, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

EDUARD LEXEN

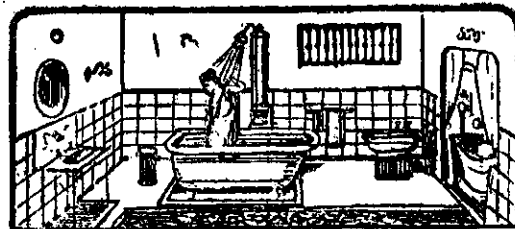
tinichigiu și antepriză de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

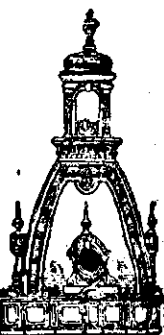
TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru ghiță, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

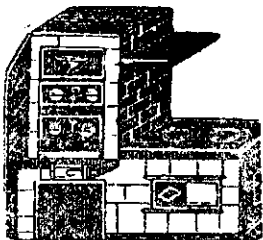
CARL GÜRTLER

Iăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales

LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în modul cel mai succes.

Paratonere și montarea lor. Instalațiuni de apaducte, closete, baie, introducere electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc. Mare magazin de căminuri perpetue în diferite țări.

Carl Gürtler ju. l. or

Leitner Sándor

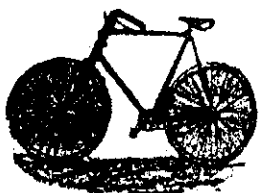
mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvár,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafon
și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea soneriilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Iosif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben - Sibiu - Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprindere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Prețuri moderate.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

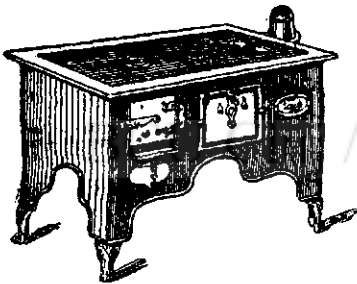
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primește și eșecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care referă la ziarul acesta prețurile despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Cornel Tunner

Industria de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrásy-ut No 22.

Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui,

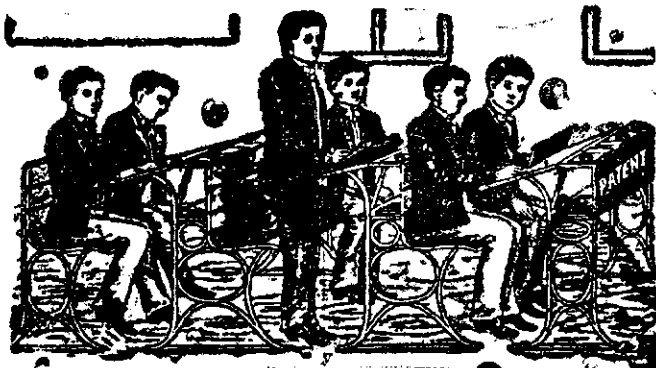
etc., fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, livrează — mai ieftin ca orice concurență. —

Recomandându-se on. public roagă cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,

măiestru de sculptură în piatră.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală

și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

• STEIN MIKLÓS •

— fabrică de tăiat pile —

Oradea-mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
cianților atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. Primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada

Kudritzer No. 44-46.

— Cea mai renumită —
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

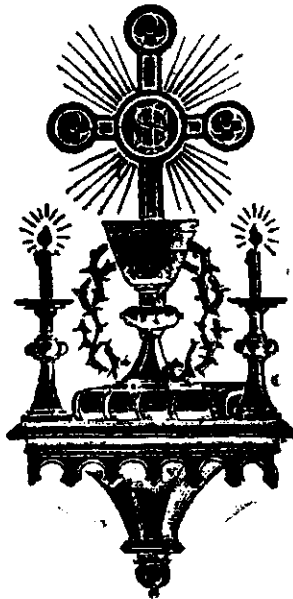

nați „TRIBUNA POPORULUI“!

mai bună și mai ieftină foaie populară.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în **ALBA-IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u.** (lângă biserica călug).
Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszében), Strada Cisnădiei 47.
neguțătoria pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Crucii; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a. Ieftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

= Atelierul de fotografariat a lui. =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj - Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine!

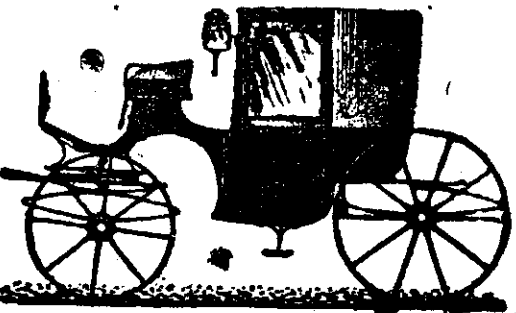
Mare asortiment de factoare,

trăsuri

inchise și deschise,

trăsuri cu un cal

cărufe

pentru economie, lucrate foarte solid, le recomandă

CAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri

SIBIU—NAGYSZEBEN, str. Șaguna No 19.

Compoziții din cel mai bun material!

Johann Spiler fabricant de
cuptoare de lut.

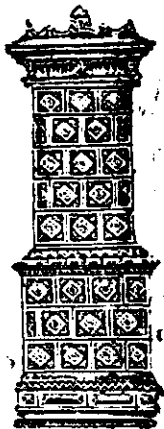
Sibiu—Nagyszében, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în **DEBRECZEN.**

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre $10/16$ și $8/10$ polete în culoarea nukului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. *Ostrete din arin rusesc*, pentru cadre în culoarea nukului sau mahonului. *Oglinzi pentru cutii și toaletă.*

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

Societate acț. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Rimanóczy-u.1.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, *aranjamente de mori*, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole calofornice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrap, ștreanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngredături de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.